

На **другому етапі** — проведення тренінгів для вчителів, практикумів зі складання індивідуальних і групових комплексів вправ для дітей, підлітків.

На **третьому етапі** — проведення занять безпосередньо з учнями, консультативний супровід тренерів-кураторів, психолого-педагогічний супровід процесу навчання. Проведення моніторингу результатів. Для складання окремих групових та індивідуальних тренінгів пропонуються 4 напрямки фізичних, дихальних та інших вправ, а саме: психофізична саморегуляція та самореалізація, йога і медитація, аюрведичні методи оздоровлення, синтез давньої народної медицини і аюрведичних методик лікування. На даний час з березня 2023 р. розпочато впровадження проекту на базі гімназії Києво-Могилянський колегіум. Щотижневі тренінги для вчителів за розробленим розкладом з квітня до середини червня дають позитивні результати в опануванні знань, вмінь, практичних навичок, необхідних для організацій і проведенні роботи з учнями різного шкільного віку та батьками.

УДК 651.32:615.454.1

РОЗРОБКА СКЛАДУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРОРАЛЬНОГО ГЕЛЮ З ЕКСТРАКТОМ ЧОРНИЦІ

- **Хбалі Мохамед**, магістр
Сліпченко Г.Д., Науковий керівник, д. фармацевт. н, доц.
- *Національний фармацевтичний університет, м. Харків*

Вступ. Лікування лікарськими рослинами захворювань шлунково-кишкового тракту має багатовікову історію та широке застосування. Це пояснюється простотою їхнього використання і можливістю безпосереднього впливу на орган (шлунок, кишечник). Безсумнівно, популярним способом введення препаратів для лікування є пероральний. Останнім часом привертає до себе увагу використання пероральних гелів. Це викликано як більш зручним способом застосування, так і біодоступністю. Особливо це стосується пацієнтів із порушенням функціонування нервово-м'язового апарату, який бере участь в акті ковтання. У таких ситуаціях необхідний постійний контроль прийому препарату або пошук альтернативних лікарських форм. Перспективним є створення перорального гелю на основі чорниці екстракту сухого.

Мета роботи. Нами були проведені дослідження з вибору допоміжних речовин для розробки пероральних гелів на основі чорниці екстракту сухого.

Матеріали та методи дослідження. При вирішенні поставлених завдань у роботі використовували: фізико-хімічні, технологічні методи, структурно-механічні властивості отриманого гелю.

Результати дослідження та їх обговорення. Проведено аналіз літератури та розглянуто асортимент сучасних препаратів у формі пероральних гелів для лікування шлунково-кишкового тракту та їх переваги. Вивчено гелеутворювачі, що застосовують для створення пероральних гелів. Теоретично й експериментально досліджено склади та технологію розроблюваного перорального гелю. В якості гелеутворювача обрано Na-КМЦ. Слід зазначити, що гелі на основі Na-КМЦ вирізняються більш простою технологією, стабільність у широкому діапазоні температур та інтервалі значень рН. Вибір речовин з метою маскування смакових властивостей проводили з огляду на здатність коригентів смаку і запаху взаємодіяти між собою та їхню здатність знижувати небажані смакові відчуття. Дослідження дозволили обрати в якості коригента – ароматизатор банан. Проведено реологічні дослідження експериментальних зразків гелю. Вивчено стабільність у процесі зберігання обраного складу перорального гелю за такими показниками: зовнішній вигляд, значення рН, однорідність.

Висновки. За результатами дослідження запропоновано та обґрунтовано склад перорального гелю з сухим екстрактом чорниці для лікування та профілактики кишкових розладів.

УДК 615.322.61.57.014

ЛЮДИНА, ПРИРОДА ТА БІОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

- ¹І.Ю. Худецький, д.мед.н., проф.,
¹Ю.В. Антонова-Рафі, к.техн.н., доц.
²Ю.І. Даниленко, лікар інфекціоніст
- ¹Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»
²Національний військово-медичний клінічний центр «ГВКГ», м. Київ

Історія людства як біологічного виду та історія людини розумної в значній мірі пов'язана з патогенними біологічними агентами (ПБА). Лікування пацієнтів з інфекційними захворюваннями, захист людей під час пандемій також тісно пов'язані з новими технологіями. Двадцять перше століття характерне бурхливим розвитком біотехнологій та генної інженерії, які можуть мати вирішальне значення у лікуванні багатьох хвороб та надати небезпечний поштовх розвитку нових видів біологічних патогенних агентів (БПА). Пандемія COVID-19 продемонструвала величезний вплив, який може мати на суспільство один БПА, щодо природного походження якого експерти не дали остаточної однозначної відповіді. Небезпека розробки нових видів БПА зростає